

Çin elə də uzaq ölkə deyilməmiş

Prezidentin ÇXR-ə növbəti səfəri də işgüzar əlaqələrin inkişafı baxımından məhsuldar oldu

Dünyada qloballaşma dalğasının yeni mərhələyə qədəm qoyduğu bir dövrdə Azərbaycan xarici siyasətdə çevik, qətiyyətli və uzaqgörən bir mövqe nümayiş etdirir.

Prezident İlham Əliyevin Çin Xalq Respublikasına işgüzar səfəri bunun bariz nümunəsi oldu. Təbii ki, bu, sadəcə bir növbəti səfər deyildi. Strateji baxışın, milli maraqlara əsaslanan diplomatiyanın və iqtisadi yanaşmanın real təzahürü idi.

Səfər çərçivəsində keçirilən yüksək səviyyəli görüşlər, aparılan söhbətlər və iqtisadi əməkdaşlığa dair müzakirələr energetika, nəqliyyat və yüksək texnologiyalar sahəsində Azərbaycan üçün yeni imkanlar açır. Dövlət başçısının Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Cinpin və aparıcı şirkət rəhbərləri ilə görüşləri ölkəmizin iqtisadi, texnoloji və logistik potensialının Çin tərəfindən yüksək dəyərləndirildiyini aydın

şəkildə nümayiş etdirdi. Sırr deyil ki, Çin texnologiyada, istehsalatda, maliyyə sistemində və global layihələrdə XXI əsrin super gücüdür. Belə bir ölkə ilə münasibətlər Azərbaycanın iqtisadi və geosiyasi müstəvidə çəkisini artırır. Hələ onu demirik ki, “Bir kəmə, bir yol” təşəbbüsünün mərkəzində duran Çinlə əməkdaşlıq Azərbaycanın Orta dəhlizdəki rolunu daha da önə çıxarır. Ona görə də səfəri bir kəlmə ilə ifadə etsək, bu, “iqtisadi inkişaf” olardı.

Çində keçirilən görüşlər zamanı konkret təkliflər və layihələr ətrafında geniş müzakirələr aparıldı. Azərbaycanın tranzit imkanları, neft-qaz sektorundakı zəngin təcrübəsi, bərpaolunan enerji sahəsindəki böyük potensialı Çin tərəfinin xüsusi maraq dairəsində idi. Diqqətçəkən məqamlardan biri Çin şirkətlərinin Azərbaycana sərmayə qoymaq niyyətidir. Texnoparklar, sənaye zonaları, rəqəmsal infrastruktur Azərbaycanın gələcək inkişaf yolunda əsas hədəfləridir və Çin bu yolun

tərəfdaşına çevrilməkdə maraqlıdır. Qeyd edək ki, sadalananlar fonunda Azərbaycanın Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatına (ŞƏT) tamhüquqlu üzv olması məsələsi getdikcə daha aktual xarakter alır. Hərçənd ölkəmiz hələlik bu quruma üzv deyil, amma artıq uzun illərdir ki, ŞƏT-lə münasibətlərimiz dərin və məqsədyönlü bir xətt üzrə inkişaf edir. Azərbaycan bu platformada sabitlik, əməkdaşlıq və iqtisadi inteqrasiyanı təşviq edən, siyasi iradəsi ilə seçilən etibarlı tərəfdaş kimi çıxış edir.

Qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyev bir sıra aparıcı Çin şirkətlərinin rəhbərləri ilə mühüm görüşlər keçirib. “Energy China” şirkətinin prezidenti və sədri Ni Cen, “Sichuan Sunsync Photovoltaic Technology Co” şirkətinin təsisçisi və rəhbəri Sie İ, “China Electronics Technology Group Corporation” (CETC) korporasiyasının baş direktoru Cu Pen və “China Communications Construction Company” (CCCC) şirkətinin sədri Son Haylian ilə görüşlərdə

Azərbaycanın qarşıdakı dövrdə həyata keçirməyi planlaşdırdığı strateji layihələr geniş şəkildə müzakirə edilib. Əsasən də Xəzər dənizində külək-elektrik stansiyalarının inşası, tullantı sularının təmizlənməsi, emalı və təkrar istifadəsi, su ehtiyatlarının daha səmərəli idarə olunması, Ələt Azad İqtisadi Zonasında günəş panelləri istehsalı üzrə yüksək texnologiyalı müəssisənin yaradılması, rəqəmsal idarəetmə sistemlərinin müasirləşdirilməsi, rəqəmsal iqtisadiyyat və milli şəbəkə təhlükəsizliyinin inkişafı, Abşeron yarımadasındakı göllərin təmizlənməsi və bərpası kimi sahələrdə əməkdaşlıq imkanları gündəmin mövzusu olub. Bu müzakirələr Azərbaycanın davamlı inkişaf modeli, ekoloji təhlükəsizlik, “yaşıl enerji” keçidi və rəqəmsal suverenlik sahəsində artan ambisiyalarının Çində də maraqla qarşılandığını göstərir. Buradan aydın olur ki, Çin tərəfi Azərbaycanın regional və global iqtisadi proseslərdə artan rolunu nəzərə alaraq, həm sərmayə, həm

də texnoloji tərəfdaşlıq baxımından ölkəmizə ciddi diqqət yetirir. Beləliklə, Prezident İlham Əliyevin səfəri Azərbaycanın Çinlə münasibətlərində keyfiyyətə yeni mərhələyə qədəm qoyduğunu və bu strateji tərəfdaşlığın gələcək iqtisadi inkişafımıza güclü təkan verəcəyini təsdiqlədi. Keçirilən görüşlər Azərbaycanın Çinlə münasibətlərinin uzunmüddətli strateji əməkdaşlıq müstəvisinə keçdiyini aydın şəkildə ortaya qoydu.

Səfərin ən mühüm strateji nəticələrindən biri Azərbaycanın “körpü ölkə” funksiyasının daha da möhkəmlənməsidir. Şərqlə Qərblə arasında körpü olmaq təkcə coğrafi mövqe ilə deyil, həm də siyasi iradə, iqtisadi sabitlik və güclü infrastrukturla mümkündür. Yeni mərhələyə qədəm qoyan Çin-Azərbaycan münasibətləri məhz bu arqumentlərin üzərində qurulub. Uzaq Şərqdən Avropaya gedən yolda Azərbaycan keçid məntəqəsi rolunu oynamayacaq. O, artıq bu yolun mühüm dayanacağına və məqsəd nöqtəsinə çevrilməkdədir. Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəmərinə, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yoluna, Ələt Beynəlxalq Dəniz Limanına və Zəngəzur dəhlizinə (TRIPP) sadəcə layihə adları kimi baxmaq sadəlövlüklük olardı. Bunlar Azərbaycanın gələcəyini formalaşdıran iqtisadi arteriyalardır.

Prezident İlham Əliyevin Çinə səfəri bir daha sübut etdi ki, Azərbaycan artıq global oyunçuya çevrilmək yolundadır. Bu gün ölkəmiz yalnız enerji resursları ilə tanınmır. Azərbaycan artıq gələcəyin texnologiyalarını mənimsəyən, nəqliyyat və ticarət axınlarının mərkəzində dayanan, milli maraqlarını beynəlxalq səviyyədə qoruya və təşviq edə bilən müasir, güclü bir dövlətdir. Uzaq Şərq səfəri, əslində, Azərbaycanın açıq iqtisadiyyat, dostluq və əməkdaşlıq siyasətinin nə qədər doğru olduğunu göstərir. Çin kimi bir güclə sıx tərəfdaşlıq qurmaq yeni iqtisadi üfurləri fəth etmək və diplomatik uğur deməkdir.

*Züleyxa ƏLİYEVƏ,
“Azərbaycan”*